Yazar: Reþat ARBAÞ

Kýrmýzý ýþýkta duruþ

Bugün kýrmýzý ýþýk yada trafik týkanýklýðýnda duruþtan bahsedeyim... Önce þunu hatýrlatalým... **motosiklet esas olarak ön fren ile durur.** Bazý eskiler buna karþý çýksada en güvenli frenleme daima iki frenin kullanýlmasý ile olur. Sakýn sadece arka freni kullanarak durmaya çalýþmayýn.

Hadi bakalým giderken kýrmýzý ýþýk yandý

1-Aynayý kontrol edin... Arkadan gelen (Ayný zamanda kaset deðiþtirirken, bir yandan telefonla konuþan, ve arka koltuktaki çocuðuna laf yetiþtiren otomobilli) sizi-kýrmýzý ýþýðý - öndeki týkalý trafiði gördümü? Duruyor mu? Ýyi o zaman :)

Þeridin temiz bir yerini seçin ayaðýnýzý koymak için... yaðlý, kumlu, çukurlu, su gölcüklü (Ne kadar derin acaba) pis yerlere ayaðýnýzý basmamaya gayret edeceksiniz.

2-Frenlemeye baþlayýn... Vites küçültün ... 1'e kadar... **hiçbir zaman boþa almayýn** (*) arkadaki duramazsa yapacak hiçbirþeyiniz kalmaz. Ayrýca siz durduðunuzda arkanýzda kimse olmayabilir, sonradan tamgaz biri çýkagelir mesela...

- Tekrar aynayý kontrol edin...

- Ýki freni birden kullanýn ve durun.

Hiçbir zaman ýþýklarý görmek için kafanýzý kaldýrýp bakmak gerekecek kadar yaklaþmayýn ýþýklara, yani yaya geçidini tamamen serbest býrakýn. Baþýnýz yere paralel düz ileri bakarken trafik ýþýklarý "Görüþ alanýnýz" içinde olsun.

- Ön Freni ve debriyajý her zaman dört parmaðýnýzla kullanýn. [MX (Motocross) yarýþçýsý deðilsiniz * unutmayin *]

3- Durdunuz...

DÝKKAT

 Tüm Haklari Saklidir. © 2009 Endurocu.Com

Pozisyonunuz þu olmalý (**)

Debriyaj sonuna kadar çekili

Vites 1'de

Sað ayak Frende (Basýlý tabii)

Sol ayak yerde. (Temiz ve saðlam bir yerde)

Sað el gaz vermeye hazýr (Hatta arada hafif hafif gaz veriyor)

Gözler ilerde, ama ayný anda yayalarý, geçen trafiði, ve aynayý kontrol ediyor.

Ön tekerlek ileriye bakýyor

Yolcunuz varsa kýpraþmadan :) paþa paþa oturuyor, size birþeyler söylüyorsa siz onu baþýnýzý çevirmeden dinliyorsunuz, sakýn ola ki ayaðýný yere koymaya filan kalkmýyor ve tutunduðu yeri - katiyen - býrakmýyor.

En öndede olsanýz arada da olsanýz **þeridin aþýrý sað yada sol kenarýna çekilmeyin**, bu arkadaki arabayý yanýnýza davet etmek anlamýna gelebilir bazý sürücüler tarafýndan. Arkadan gelen trafiði tamamen bloke edin. Baþka motorlu biri daha varsa gidip yanýnda durmayýn, en az yarým, en iyisi bir motor boyu geride ve aksi yanda (O soldaysa siz saðda) kalýn. Sakýn muhabbete filan giriþmeyin.

Hiçbir zaman gidip **arabalarýn arasýnda durmayýn**, yani iki aracýn arasýnda, hele ki kör noktalarýnda. Buna mecbur kalýrsanýz bu sürücülerle göz temasýna geçip sizi görmekte olduklarýndan tamamen emin olun ve böyle bir mecburiyete bir daha düþmeyeceðinize dair kendinize söz verin.

Unutmayýn yaptýðýnýz her doðru þey kendiniz, her serserilik bütün motosiklet camiasý içindir. :)

Neyse devam...

Arada kalmýþsanýz, yani önünüzde de araba varsa arkadan gelen trafiðe daha çok özen gösterin, gerekirse önünüzdekinin saðýna - soluna kaçabilmelisiniz... yani ortada kalmayýn. Aslýnda çok temiz açýk otoyollarda deðilseniz hiç bir zaman þeridin ortasýný kullanmayýn, hep arabalarýn sað yada sol tekerlek izinden gidin. Buralarý daha temiz ve yaðsýzdýr.

(*) Kimisi size debriyaj çekili kýrmýzý ýþýkta beklemenin motorun saðlýðý için pek iyi olmayacaðýný söyleyebilir... aldýrmayýn. Motorlar bu uluslararasý standarda göre imal edilmiþtir, debriyaj üç kuruþluk bir parçadýr, esas olan gerektiðinde arkadan gelen yada daha yeþil yanmadan kalkan aracýn önünden kaçmak ve hayatta kalmaktir. Ayrýca bazen N'den 1'e kolaylýkla alamayabilirsiniz vitesi, ayaðýnýz kayar, sað ayaðý yere indirip freni boþaltmak zorunda kalýrsýnýz, bu defa yokuþtaysanýz ön freni çekmeniz gerekir, ayný anda gaz veremezsiniz, motor stop edebilir vs. vs. vs. türlü komplikasyonlarla karþýlaþabilirsiniz ve arkanýzda bekleyen insanlar genellikle yeþil ýþýðý gördüðünde gaza basma eðilimindedir.

Unutmayýn motosiklette hafif kaza yoktur! Ýki otomobil arasýnda tampon tampona ufak bir "tokuþma" sizin için kýrýk bir bacak anlamýna gelebilir.

Yani iyisimi siz 1'e alýn, fren lambanýz yanýyor olsun sürekli ve dediðim gibi bekleyin :)

- Debriyaj için esas saðlýksýz olan þey onu "kavrama noktasýnda" uzun süre tutmaktýr.

(**) Bunu bir çek-list gibi bir kaðýda yazýp ezberlemeniz iyi olacaktýr. Ben öyle yapmýþ, ilk motoruma yapýþtýrmýþtým.

Aþaðýda bu konuda daha önceden gelmiþ sorular, görüþler ve cevaplar bulunuyor...

Bunlarada bir göz atýn lütfen.

Soru: (ICE)

Valla hiç üþenmeden yazdýðýn için ben teþekkür ediyorum sadece bir soru soracaðým kafama takýldý bana motor öðreten kiþiler ön freni 4 parmakla deðil sadece 2 parmakla sýkmam gerektiðini söylediler çünkü zaten çok kuvvetli ve hassas bir ön fren var 2 parmakla bile zýnk diye durdurabiliyor acaba hangisi doðru?

Cevap: (Hakan - Kendisi tecrübeli bir MX -Motocross sürücüsüdür)

Ýkiside doðru aslýnda... Ama þu da var ki kullandýkça zaten en rahat pozisyonu kendin bulursun.. Mesela yokuþ yukarý kalkarken iki parmakla ön freni sýkýp ayný anda gaz verebilmek gibi.... Ve küçük bir öneride benden; motor kullanmayý þehiriçi yerine daðda bayýrda öðrenmeye çalýþýn... Asfalt üzerinde ve otomobiller arasýnda hata yapýpta sað kalma þansýnýz oldukça azdýr... Ayrýca alýþkýn olmasanýzda trafiðin akýþýyla doðru orantýlý olarak hýzlý gitmek

zorunda kalabilirsiniz.

Cevap (DD):

Peki, bu yanýtla sanýrým Hakan'ýda yanýtlamýþ olacaðým...

Önce, frenininiz "Çok" kuvvetliyse bir sorun var, ayarlanmasý gerekiyor demektir. Saðlýklý bir motorun freni (Yada hiçbirþeyi) hiçbir zaman "Çok" kuvvetli ve/veya "Hassas" olmamalý. Yada sen henüz motora alýþamamýþ olabilirsin, gerektiðinden fazla güç uyguluyorsundur... Aslýnda bu daha genel bir problem. Çalýþmak lazým, yavaþ hýzlarda yumuþacýk duruvermek görüldüðü yada sanýldýðý kadar kolay deðildir.

Debriyaj "Bir defada tam olarak", Fren daima "Gittikçe artan" güçte ve "Kararlýlýkla" çekilmelidir... veee bunu iki parmaðýnla yapamazsýn maalesef.

Ýki parmakla fren yapmak daha önce yazdýðým gibi MX (Yarýþ) tekniðidir. Ön freni/tekerleði bloke edip ayný zamanda arka tekerleðe spin vererek bozuk zeminde dar yerlerde motoru hemen hemen olduðu yerde döndürmeye yarar. (Bir ayakta yerdedir bu arada) MX motorunuz yoksa ve gevþek zeminde deðilseniz denemeyin, pratik hayatta bir yararý olmayacaktýr, tehlikelidir de üstelik.

(Tabii bir de mountain-bike downhill tekniðidir... Zaten fren kolu iki parmak için dizayn edilmiþtir... Ancak o alet sizin vücut aðýrlýðýnýzýn 7-8 de biridir ve bambaþka bir teknik sözkonusudur. Daha önce yazdýydým, motosiklet "Motorlu bisiklet" deðil, "Ýki tekerlekli otomobil" dir)

Bir diðer noktada þudur, evet 30-50 gibi hýzlarda giderken motoru yavaþlatmak için iki parmakla yaptýðýnýz fren bir iþe yarayabilir ama motor yüklüyse, yolcunuz varsa, yokuþ asaðý gidiyorsanýz, hýzýnýz diyelim 130 km/h filan gibiyse ve bu saydýklarýmdan biri yada birkaçý bir aradaysa yandý gülüm keten helva :) Önünüze çýkan birþey için motora kenetlenmiþ "O diðer iki parmak" ý oradan söküp frene koyamazsýnýz ve duruþ mesafeniz defalarca artar. Zaten çoðu kez bir iki metre bile artmasý motorcu için bir felakete yol açar.

Fren pedalýný bir kapý gibi düþünün, siz kapýyý açmak kapatmak için kol tarafýndan mý itersiniz yoksa menteþeye yakýn bir tarafýndanmý? Ýki parmakla yapýlan frende menteþe tarafýný kullanýyorsunuz, yeterli moment kolu olmadan yeterli güç üretemezsiniz. Ayrýca - bütün - motorlarda fren kolu dört parmaða göre dizayn edilmiþtir (Ýlave - modern MX makineleri istisna) ve emniyetli duruþ için gerekli güç ancak böyle üretilebilir.

Ben kendim çok denedim, boþ bir yerde siz de deneyin, iki parmakla "Yumuþak" (smooth) fren yapýlamaz. Oysaki dört parmakla istediðiniz basýncý istediðiniz yumuþaklýkta uygulayabilirsiniz.

Hakan yokuþ yukarý durduðunda hem freni hem gazý ayný elle idare edip motoru kaldýrmaktan bahsediyor, haklýdýr çünkü motoru size tarif ettiðim gibi durdurmayý baþaramamýþtýr yada o þekilde öðretilmemiþ ona (Ve bana) ve bu cambazlýða ihtiyaç duymaktadýr. (Ýtiraf: ayný þeyi ben de çok yapmýþýmdýr - bilgisizlik) Yani vites 1'de, sað ayaðý frende, sol ayaðý yerde olsa bir taraftan þarký mýrýldanarak yokuþ yukarý kalkacaðý yerde lüzumsuz risk alýyor, dikkat kesiliyor, yanlýþ yere odaklanýyor. Hakan'a bunu yazdýðý için teþekkür ederim bu arada...

Evet motor kullanmak hüner ister ama kesinlikle "Cambazlýk", "Özel marifetler" istemez. Bunlara gerek duyduðunuzu hissediyorsanýz birþeyleri yanlýs biliyor yada uyguluyor olmalýsýnýz. "Hüner - ustalýk" ise zamanla, sabýrla, antremanla, tecrübeyle ve yapýlan iþi severek kazanýlan bir þeydir.

Lafý gelmiþken bir ufak hatýrlatma daha: Motorla giderken þartlarýn deðiþmekte olduðunu hissettiðinizde, mesela ilerde okul daðýlmýþ çocuklar kaldýrýmda, iki inek yol kenarýnda otluyor, park halindeki arabalardan birinin stop lambalarý yanýyor -içinde biri var gibi, **FREN KOLUNU DÖRT PARMAÐINIZLA "ÖRTÜN".** Normal gidiyorsanýz zaten gazý kesmeyin ama fren yapmaya, manevraya hazýr olun... Ön fren son derece önemlidir unutmayýn ve parmaklarý gazdan çekip frene koymak çok kýymetli bir süreyi sizden çalar, hatta "Ürkütücü" bir þeyle karþýlaþabilirsiniz ve o panikle sýmsýký tutunup hiç fren yapamayabilirsiniz bile. Bunlar hep tecrübe -istatistik... Biraz öz güven ve biraz çalýþma ile hepsi oluyor :)

Bu köþe yazýsýnýn geldigi yer: Endurocu - Motosiklet ve Enduro Haberleri, Gezi, Kamp:

https://www.endurocu.com

Bu köþe yazýsý için adres:

https://www.endurocu.com/modules.php?name=Kose_Yazilari&op=viewarticle&artid=48